

Villreinnemnda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell

Til:
Fylkesmannen i Telemark
Fylkesmannen i Buskerud
Miljødirektoratet
NVE

Vår dato: 15.10.2018

Vår referanse: 1618

Uttalelse vedrørende nasjonal ramme for vindkraft

Bakgrunn:

Olje- og energidepartementet har bedt Norges vassdrags- og energidirektorat om å utarbeide et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Innen utgangen av 2018 skal NVE peke ut større områder der det kan ligge til rette for utbygging av vindkraft. Det skal tas utgangspunkt i vindressurser og eksisterende og planlagt nettkapasitet. Deretter skal dette vurderes opp mot andre viktige miljø- og samfunnshensyn. Formålet med arbeidet er å bidra til at de beste vindkraftlokalitetene blir valgt når det søkes om konsesjon.

Samtidig har Miljødirektoratet og Riksantikvaren fått i oppdrag av Klima- og miljødepartementet om å bidra for å utvikle prosjektet. Deres rolle skal være å ivareta miljø gjennom å definere områder som av hensyn til miljø *ikke* bør inngå i den nasjonale rammen. Villrein er i denne sammenheng trukket fram som et miljøtema som er særlig relevant for dette arbeidet.

Villreinnemnda har blitt bedt om å bidra i dette arbeidet, med innspill til konfliktvurdering av hensynet til villrein innenfor de ulike analyseområdene som berører villreinområdet. Villreinnemnda for område 2 har ansvar for den offentlige delen av forvaltningen av villreinstammene i Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell.

Brattefjell-Vindeggen

Brattefjell-Vindeggen villreinområde har areal i fem kommuner i Telemark fylke; Tinn, Vinje, Hjartdal, Seljord og Notodden. Reinen i Brattefjell-Vindeggen har i flere år hovedsakelig kun benyttet skogsarealer på sørsiden av området i barmarksperioden,

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for område 2
Sentrum 16, 3630 Rødberg
mh@noreuvdal.no / 31 02 46 33

Vinterbeiteområdene er i hovedsak på høyfjellet, i områder over 1000 m.o.h. Kalvingsområdene har tradisjonelt vært i den sørlige delen av villreinområdet.

Blefjell

Blefjell villreinområde er avgrenset som et høyereliggende fjellområde av Kongsberg i sør, Numedal i øst og lavereliggende områder mot Tinnsjøen i vest. Området var trolig en del av et stort leveområde for villrein, som inkluderer Hardangervidda, Nordfjella og Setesdalsheiene. Området har hatt utveksling med Hardangervidda også i nyere tid, men dette er ikke registrert siden 1970-tallet. Det gamle trekket gikk trolig ut Lufsjåtangen på nordsiden av Lufsjå, og dreide derfra sørøstover til Sørkjevattn og videre til Blefjell. Store deler av disse områdene er i dag bygd ned med veier og hytter, men det er etablert en mulig trekkvei i området rundt Killingskardet. De vestre delene av Uverudfjell og Åklinuten på Telemarkssiden er de mest benyttede kalvingsområdene i på i Blefjell villreinområde. I barmarksperioden bruker reinen både fjellområder og skogsområder, særlig i vest. Vinterbeitene er i hovedsak i områdene rundt Høg-Ble (Blenuten, Uverudfjell, Åklinuten, Sigridfjell, Bletoppen og Gråfjell).

Norefjell-Reinsjøfjell

Norefjell-Reinsjøfjell har areal i fem kommuner i Buskerud kommune; Nes, Flå, Sigdal, Krødsherad og Nore og Uvdal. Området er delt i to ca like store delområder; Gråfjell-Norefjellmassivet i øst og Reinsjøfjell i vest. Fylkesvei 311 mellom Eggedal og Hallingdal over Haglebu anses som en barriere for reinens trekk mellom de primære vinterbeitene i Reinsjøfjell, og kalvingsområder og sommerbeiter lenger øst i Norefjell. Dette trekket er svært viktig å opprettholde for å sikre områdets bæreevne.

Vurdering

NVE har gjennom «harde» og «myke» eksklusjoner fjernet enkelte områder fra analyseområdene. Verneområder og områder som anses som uaktuelt for vindkraft grunnet tekniske eller økonomiske forhold ble i denne prosessen fjernet gjennom såkalte «harde eksklusjoner». De nasjonale villreinområdene med randområder ble fjernet gjennom «myke eksklusjoner».

Kartleggingen Norsk Villreinsenter Sør har foretatt i villreinområdene i område 2 er svært nyttig, og gir en god oversikt over viktige trekkveier og funksjonsområder. Villreinen har en variert bruk av sitt leveområde gjennom året, samt variasjoner fra år til år. Enkelte deler av villreinområdet kan bli stående tomt i flere tiår, for så å bli brukt på ny. Særlig i vintre med vanskelige værforhold kan reinen trekke inn i områder som normalt ikke er i bruk. Slike områder er viktige for bæreevnen, da det ofte er avgjørende for villreinens kondisjon at den har tilgang til alternative arealer i perioder med utfordrende ressurstilgang. En konsekvensvurdering hvor ulike funksjonsområder veies opp mot hverandre, vil derfor svært ofte slå feil ut når det gjelder villrein.

Villreinnemnda er av den oppfatningen at utbygging av vindkraft og bevaring av villreinstammen er to hensyn som ikke går i hop. Rapport 1305 fra NINA har gått nærmere inn på problemstillingen knyttet til vindkraft og reinsdyr. Veier, kraftedninger og vindturbiner har alle potensial til å forstyrre villreinen, og føre til unnvikelse av områder. Ved to undersøkte kraftanlegg i Sverige, samt i en ny studie i Norge, har en funnet ut at reinsdyr har

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for område 2
Sentrum 16, 3630 Rødberg
mh@noreuvdal.no / 31 02 46 33

redusert bruk av områder innenfor 3-5 km fra slike anlegg. Unnvikelseeffekten avhenger trolig av topografi, beiteforhold, nærhet til annen infrastruktur og design av undersøkelser.

Villreinnemnda stiller seg utenforstående til at kun de nasjonale villreinområdene har blitt ekskludert gjennom «myke eksklusjoner». Alle villreinområdene i Norge huser den samme arten, og Norge har det samme ansvaret for å ivareta stammen og deres behov for tilgang på beite, trekkområder og kalvingsområder. De mindre villreinområdene er særlig sårbare for inngrep, og det er avgjørende at større installasjoner heller ikke etableres her.

Rabber og vindutsatte fjellsider hvor snøen i mindre grad legger seg er viktig for villreins næringsstilgang gjennom vinteren. Disse områdene er trolig også de samme som rent geografisk vil være best egnet for utbygging av vindkraft. Vinterbeite er i stor grad den begrensende faktoren for bæreevnen i flere villreinområder, og en utbygging i disse områdene vil redusere stammen betraktelig.

Villreinnemnda vil på bakgrunn av dette be om at alt areal som inngår i villreinområdene Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell, samt deres randområder, trekkes ut av de videre analysene, og anses som uaktuelt i forbindelse med videre kraftutbygging.

Med hilsen

Laila Gustavsen
Leder

Martine Hamnes
Sekretariat

Sekretariatsadresse:
Villreinnemnda for område 2
Sentrum 16, 3630 Rødberg
mh@noreuvdal.no / 31 02 46 33